

TRUNG TÂM PHÁT TRIỂN VÀ HỘI NHẬP
Center for Development and Integration

Thí điểm Sáng kiến minh bạch công nghiệp khai khoáng (EITI) tại địa phương

Hà Nội, ngày 9 tháng 9 năm 2021

BRIDGE

NỘI DUNG

Giới thiệu về EITI

Tiến trình EITI tại Việt Nam

Thí điểm EITI cấp địa phương tại Quảng Trị

The global standard for open and accountable natural resource management. It seeks to:

Strengthen government and company systems

Inform debate

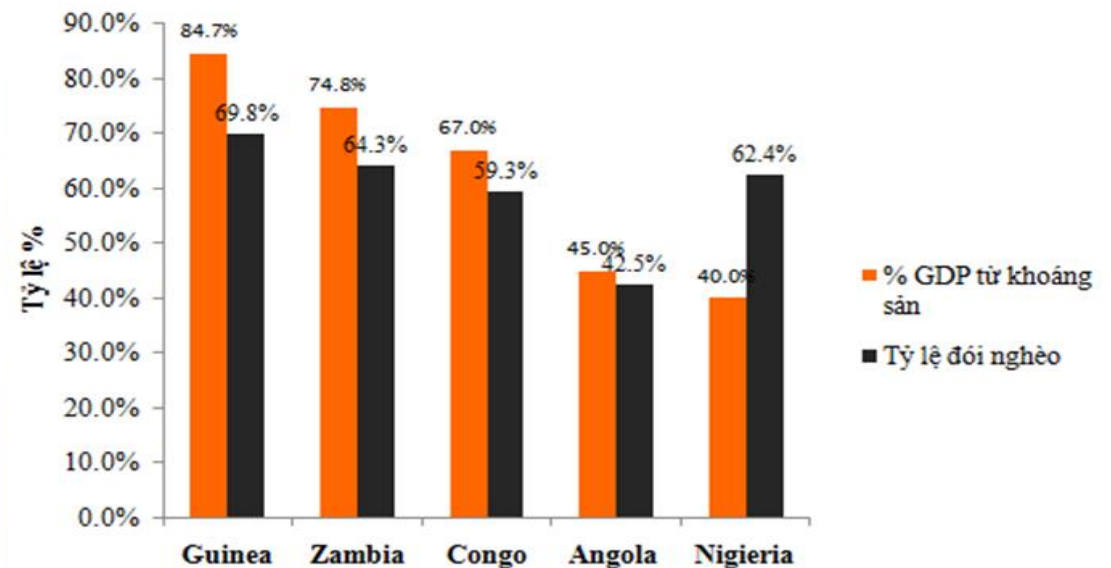

Enhance trust

Sáng kiến minh bạch ngành khai khoáng (EITI)

Thách thức trong quản trị tài nguyên: Kinh nghiệm Thế giới

- Hiện có hơn 3,5 tỷ người sống ở các quốc gia giàu tài nguyên
- Thách thức về chiến lược phát triển phụ thuộc tài nguyên
- Thách thức trong quản lý nguồn thu từ khai khoáng
- Tham nhũng và quản trị kém

Sáng kiến minh bạch trong công nghiệp khai khoáng - EITI

EITI thúc đẩy công khai và trách nhiệm giải trình công nghiệp khai khoáng, bao gồm dầu mỏ, khí đốt và các loại khoáng sản. EITI là tiêu chuẩn toàn cầu về quản trị tốt công nghiệp khai thác dầu mỏ, khí đốt và khoáng sản.

- ❑ EITI được cựu Thủ tướng Anh Tony Blair giới thiệu từ năm 2002
- ❑ Hiện tại, 55 quốc gia tham gia EITI, trong đó có nhiều quốc gia phát triển như Anh, Mỹ, Đức, Pháp và Na Uy. Đã có 483 báo cáo EITI cấp quốc gia được công bố với tổng giá trị dòng tiền lên đến **2.700 tỷ đô la Mỹ**.
- ❑ Hơn 80 công ty dầu khí và khoáng sản hàng đầu thế giới, hơn 90 tổ chức tài chính và hơn 400 tổ chức xã hội dân sự trên Thế giới ủng hộ và tham gia EITI
- ❑ Nhiều tổ chức quốc tế, các quốc gia lớn... và các hội nghị G20, G7 đều ủng hộ các quốc gia tự nguyện thực thi sáng kiến EITI
- ❑ Trong khu vực ĐNA có Đông Timor, Indonexia, Philipine và Myanmar đã tham gia EITI.

Nguyên tắc chung của EITI

- Chính phủ và doanh nghiệp cùng công khai một số thông tin liên quan đến công nghiệp khai thác dưới sự giám sát của Hội đồng các bên liên quan.
- Thông tin là yếu tố cần thiết để thúc đẩy các thảo luận chính sách và qua đó hỗ trợ cải cách chính sách và nâng cao trách nhiệm giải trình.
- Thúc đẩy sự tham gia giám sát độc lập trong quản lý tài nguyên khoáng sản.

Lộ trình phát triển EITI

Đồng ý Nguyên tắc EITI

Các đánh giá EITI đầu tiên được thực hiện

Tiêu chuẩn EITI sửa đổi, yêu cầu công khai quyền sở hữu. Một số yêu cầu “khuyến khích” trong EITI 2013 trở thành bắt buộc trong EITI 2016

2002
2003

2009

2013

2016

2019

Công bố sáng kiến EITI

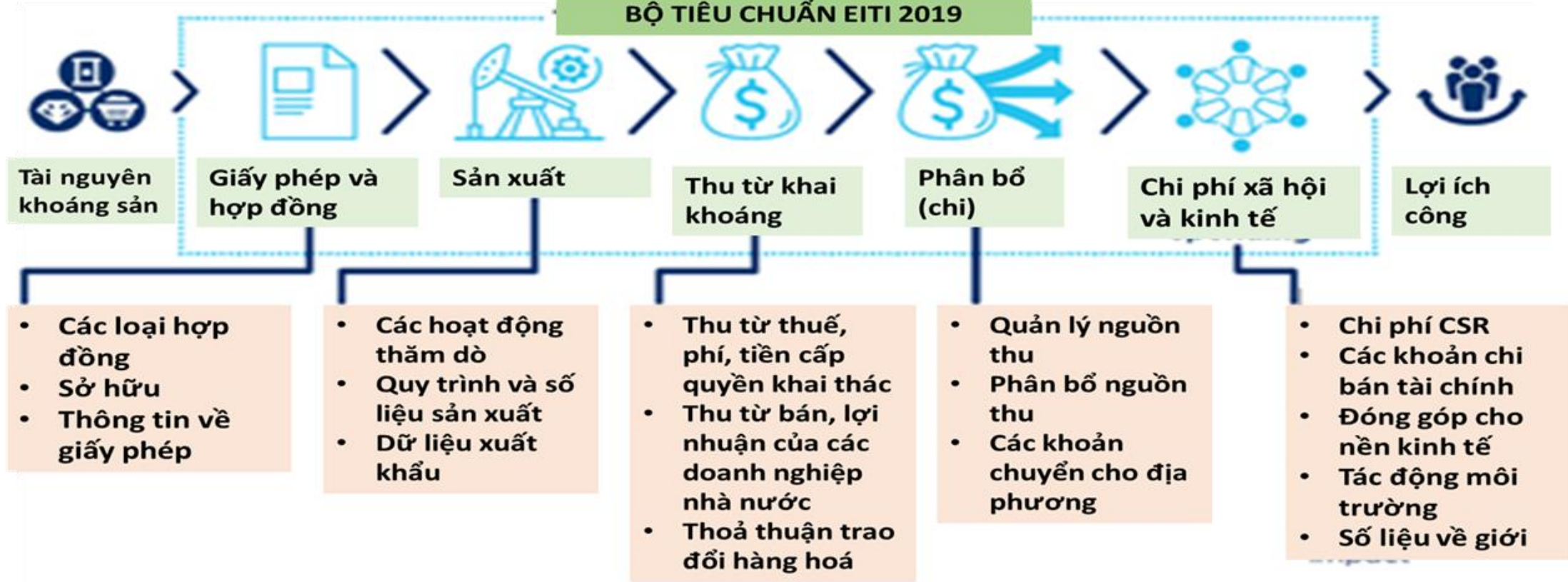
Phát triển Bộ quy tắc EITI

Tiêu chuẩn EITI thay thế cho Quy tắc EITI

Việc công khai thông tin được mở rộng trên chuỗi giá trị của công nghiệp khai khoáng

Tiêu chuẩn EITI sửa đổi yêu cầu công khai hợp đồng, giới, môi trường và quá trình trao đổi hàng hoá

BỘ TIÊU CHUẨN EITI 2019

Hội đồng các bên liên quan cấp quốc gia (chính phủ, doanh nghiệp & xã hội dân sự) quyết định cách thức hoạt động của tiến trình EITI.

Khoản thu của chính phủ và khoản chi trả của công ty được công bố và đánh giá độc lập trong **Báo cáo EITI**.

Kết quả được thông tin để xây dựng **nhận thức của công chúng và thảo luận** về phương thức đất nước có thể quản lý tài nguyên tốt hơn.

Hiệu quả của EITI trong giám sát nguồn thu

- Năm 2010, Zambia đã khai thác và chế biến 700.000 tấn đồng kim loại
- Tổng giá trị sản xuất đạt 5,2 tỷ USD (giá trung bình 7,500 USD/tấn)
- Tuy nhiên, nguồn thu chính phủ từ khai thác và chế biến đồng chỉ đạt 400 triệu USD, tương đương 0,77% tổng giá trị sản xuất, và chỉ bằng 34% (1,163 tỷ USD) do doanh nghiệp khai báo.
- 50% nguồn thu do công ty Khoáng sản Kansanshi (20% vốn sở hữu nhà nước)
- Chỉ có 2 doanh nghiệp nộp thuế thu nhập

5 doanh nghiệp khoáng sản lớn nhất ở Zambia

The global standard for open and accountable natural resource management. It seeks to:

Strengthen government and company systems

Inform debate

Enhance trust

Tiến trình tham gia EITI tại Việt Nam

Thực trạng chung về quản lý tài nguyên ở Việt Nam

- Thu từ khai khoáng: Thu từ dầu khí chiếm 3.63% tổng thu ngân sách năm 2019. Không có dữ liệu về thu ngân sách từ các loại khoáng sản khác.
- Chiếm dụng đất: Thường yêu cầu diện tích đất lớn trong khi chính sách đền bù đất có nhiều bất cập, gây ảnh hưởng đến sinh kế cộng đồng và các xung đột liên quan.
- Tác động môi trường: Gây ảnh hưởng đến các nguồn tài nguyên khác như đất, nước, rừng ... vốn là nguồn sống của cộng đồng.
- Tác động với cơ sở hạ tầng: Gây áp lực đối với hệ thống cơ sở hạ tầng ở địa phương do hoạt động vận chuyển quặng.
- Việc làm: Cộng đồng địa phương ít có cơ hội việc làm trong mỏ do những hạn chế về kỹ năng.
- Rủi ro xung đột giữa doanh nghiệp, chính quyền và cộng đồng do tranh chấp đất đai, tài nguyên, môi trường và khác biệt văn hóa.

Tiến trình xem xét thực thi EITI ở VN

- Năm 2008: Na Uy khuyến nghị VN tham gia EITI – Thủ tướng giao Bộ Công thương nghiên cứu khả năng thực thi EITI của VN
- Năm 2010: Bộ Công thương tổ chức hội thảo giới thiệu sáng kiến EITI
- Năm 2011: Đối thoại phòng chống tham nhũng lĩnh vực khai khoáng
- Năm 2012: Giám sát của UB thường vụ quốc hội về khoáng sản
- Năm 2013: Nghiên cứu khả thi về EITI
- Năm 2014: Bộ Công thương đã xây dựng báo cáo trình Thủ tướng
- Năm 2016: EITI được đưa vào Nghị quyết Chính phủ về phát triển kinh tế - xã hội
- Năm 2016: VCCI báo cáo Thủ tướng đề xuất Việt Nam tham gia sáng kiến EITI

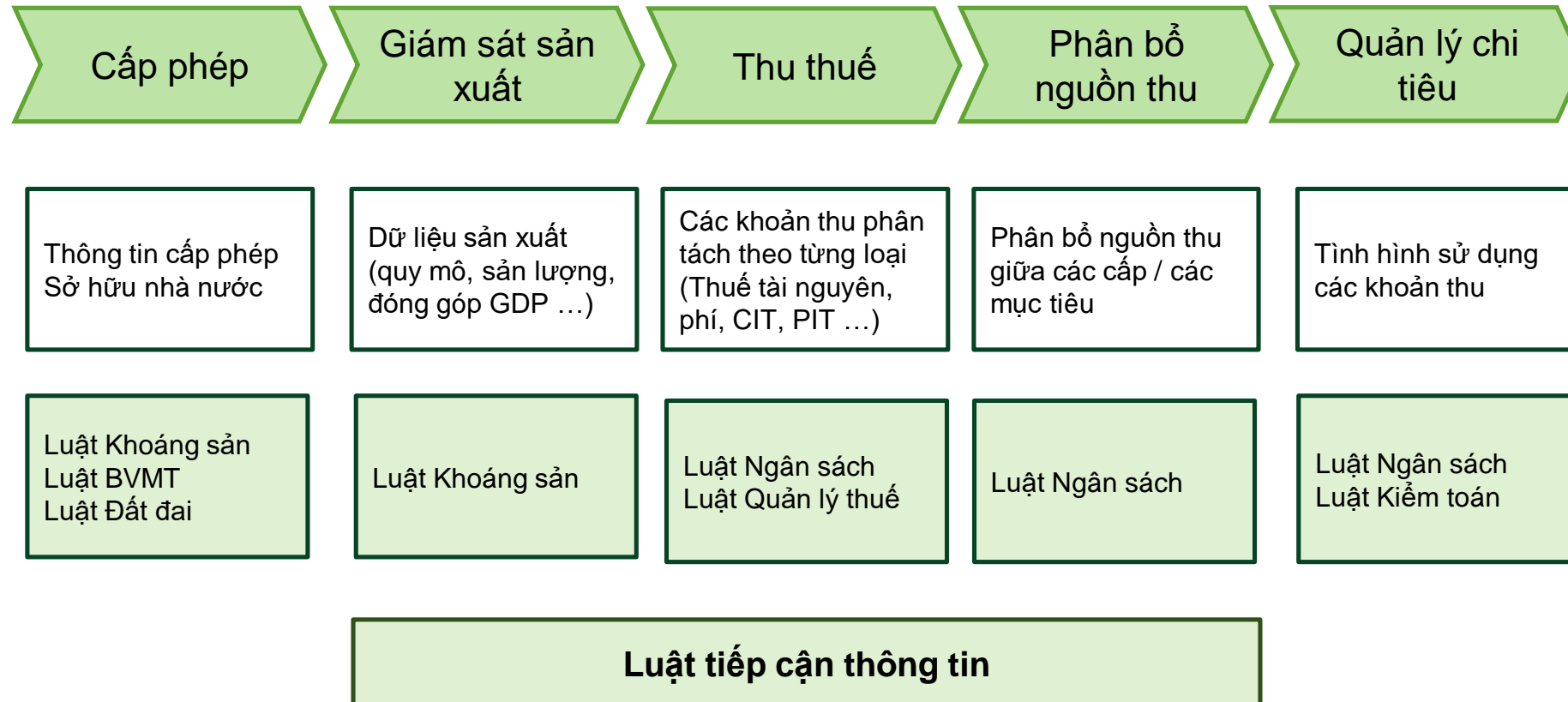
Cơ sở để thúc đẩy tham gia EITI ở Việt Nam

- EITI là tiến trình quốc tế: Trong các hội nghị cấp bộ trưởng của Asean, EITI được đưa vào kế hoạch hành động của các quốc gia ASEAN.
- Công khai thông tin đã được đề cập trong nhiều văn bản pháp luật Luật Khoáng sản 2010, dự thảo Luật Doanh nghiệp sửa đổi, Luật quản lý vốn đầu tư nhà nước, Luật BVMT 2014, Nghị định 61/2013/NĐ-CP về DNNN, Luật Tiếp cận Thông tin, Luật Ngân sách Nhà nước, các cam kết quốc tế
- Việc thực thi EITI đã được đưa vào Nghị quyết của Chính phủ năm 2016 và đề xuất thực thi của VCCI
- Các DNNN và DN đã niêm yết trên sàn chứng khoán đã được yêu cầu công khai thông tin về tình hình sản xuất kinh doanh và tài chính.
- Qua khảo sát, hầu hết các doanh nghiệp và cơ quan quản lý đều ủng hộ EITI

Cơ sở để thực thi EITI ở cấp địa phương

- ❑ Quản lý khoáng sản về cơ bản đã được phân cấp cho địa phương: Cấp phép một số mỏ, thu thuế, sử dụng nguồn thu, giám sát hoạt động khoáng sản
- ❑ Việt Nam đã xây dựng hệ thống pháp lý tương đối hoàn chỉnh về công khai các thông tin liên quan đến khai khoáng

Công khai thông tin trên chuỗi giá trị

The global standard for open and accountable natural resource management. It seeks to:

Strengthen government and company systems

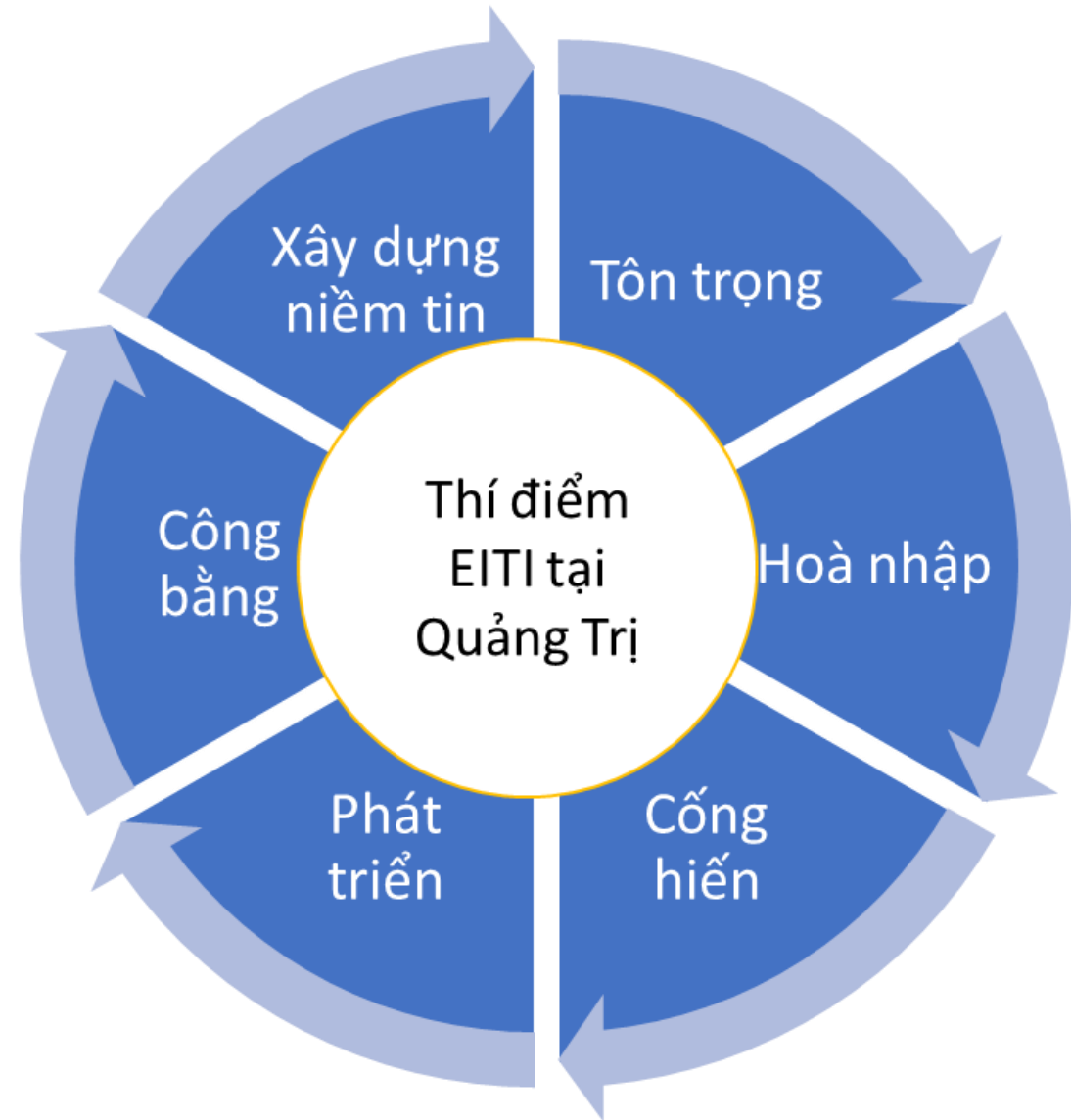
Inform debate

Enhance trust

Thí điểm EITI tại QUẢNG TRỊ

CDI đã làm như thế nào để phối hợp với Thường trực HĐND tỉnh Quảng Trị thí điểm thành công EITI tại Quảng Trị?

Tại sao Thường trực HĐND tỉnh Quảng Trị lại sẵn sàng thí điểm EITI?

- Cởi mở và cam kết thực hiện những sáng kiến mới, ý tưởng mới
- Có người đi đầu, dẫn dắt
- Cùng tham gia, cùng học hỏi và cùng trải nghiệm
- Thực hiện tốt hơn vai trò giám sát của HĐND
- Sở hữu
- Có các giá trị chung với CDI và Oxfam
- Ghi nhận những nỗ lực của CDI và Oxfam
- Góp phần vào phát triển KTXH tại địa phương, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước
- Góp phần tăng cường trách nhiệm giải trình của các cơ quan quản lý nhà nước
- Góp phần tăng cường niềm tin của người dân, doanh nghiệp vào hệ thống chính quyền

**Xin cảm ơn
mọi người đã lắng nghe !**

